

Turvallisen hälytysajon suorittaminen ensihoitopalvelussa KYS-ERVA alueella

Laatija(t): Farin Jouni, Pylkkänen Marko, Nuopponen Simo, Salokangas Ville, Hartikainen Jukka, Törrönen Kari, Pulkkinen Tero, Köykkä Timo, Kalin Jari
Vastuuhlö: Farin Jouni
Hyväksyjä: Kurola Jouni
Kuvaus: Ensihoitotehtävissä suoritettavan hälytysajon yleisohje KYS-ERVA alueella

www.essote.fi

www.sosteri.fi

www.ksshp.fi

www.siunsote.fi

www.psshp.fi

Tausta

KYS-ERVA alueella suoritetaan vuorokausittain suuri määrä hälytysajoja. Onnettomuuksien välttämiseksi, ensihoitotoiminnan ammatillisen yleiskuvan ylläpitämiseksi, henkilöstön työturvallisuuden, potilasturvallisuuden sekä muiden tienkäyttäjien turvallisuuden ylläpitämiseksi tulee kaikkien ensihoitotointintaan osallistuvien olla tietoisia ja noudattaa voimassa olevaa hälytysajoa koskevaa lainsäädäntöä sekä KYS ERVA alueen hälytysajoa koskevia aluekohtaisia ohjeita. Ajankohtainen lainsäädäntö: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180729#L1P1>.

1. Tieliikennelain ajamista ohjaavat periaatteet, jotka koskevat ja ohjaavat kaikkia tienkäyttäjiä, myös hälytysajoa.
 - a. **Varovaisuusperiaate**, jonka mukaan kaikkien on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.
 - b. **Ennakointiperiaate**, jonka mukaan kaikkien on ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi ja sovitettava oma toimintansa sen mukaisesti sujuvan ja turvallisen liikenteen edistämiseksi.
 - c. **Turvallisuusperiaate**, jonka mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet.
 - d. **Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa ja voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.**
2. Tienkäyttäjä saa tieliikennelain mukaan hälytysajoneuvon kuljettajana tai matkustajana olla noudattamatta liikennesääntöjä, liikenteenohjauslaitteella osoitettua velvoitetta, määräystä, rajoitusta tai kieltoa taikka ajoneuvon käyttöä koskevaa säännöstä.
 - a. Erityistä varovaisuutta noudattaen **ja**
 - b. Tehtävän sitä edellyttäessä
 - c. Tieliikennesäännöistä poikkeaminen ei saa olla itsetarkoitus, vaan sen tulee perustua aina tehtäväkohtaiseen harkintaan. Jokaisen tehtävän kohdalla tulee harkita, onko teh-

tävä tärkeämpi kuin oman ja muiden tienkäyttäjien turvallisuuden vaarantaminen, ottaen huomioon tehtävä, ajettava matka, olosuhteet, liikennetilanne sekä muut tienkäyttäjät.

3. A- ja B-tehtävät ajetaan lähtökohtaisesti aina hälytysajona.
 - a. B-tehtävien osalta voidaan harkita hälytysajon tarpeellisuutta, tehtävästä saatujen esitietojen, kohteen tavoittamisen arvioinnin ja riskinarvion pohjalta.
4. Muilla tienkäyttäjillä on lain mukaan velvollisuus antaa hälytysajoneuvolle esteetön kulku **vain, jos hälytysvalo- ja -äänimerkit ovat käytössä.**
 - a. Hälytysajoneuvon kuljettajan tulee toimia siten, että muilla tienkäyttäjillä on mahdollisuus suoriutua turvallisesti väistämisvelvollisuudestaan välttämällä muiden tienkäyttäjien provosoimista esim. risteystilanteissa.
5. Lähtökohtaisesti ensihoitotehtävillä edellytetään hälytysääni- ja -valomerkkien käyttämistä hälytysajoa suoritettaessa.
 - a. **Tieliikennelaki edellyttää kaikkien hälytysääni- ja -valomerkkien käyttämistä, jos se on muiden tienkäyttäjien varoittamiseksi tarpeen.**
 - b. Ensihoitotehtävillä voidaan harkitusti ajaa hälytysajoa hälytysäänimerkkejä käyttämättä, mikäli ympäristö ja olosuhteet sen mahdollistavat. (esimerkiksi maaseutu, hiljainen yöaika).
 - c. Hälytysvalomerkkejä käytetään AINA hälytysajossa, pois lukien tietyt poliisin tehtävät, joissa hälytyslaitteiden käyttämisestä voisi olla haittaa tehtävän suorittamisen kannalta (näissä tehtävissä poliisi ohjeistaa tapauskohtaisesti).
 - d. Huonoissa keliolosuhteissa esim. lumisateella, vilkkujen puolittamista suositellaan käytettäväksi, hälytysajon kokonaisvaltainen turvallisuus huomioon ottaen.
 - e. Pyörätiellä, jalkakäytävällä tai muulla tienosalla, jota ei ole tarkoitettu autoliikenteelle ajattaessa tai pysäköidessä suositellaan käytettäväksi aina hälytysvaloja.
 - f. Kuljettaja vastaa aina niin hälytysajon turvallisesta suorittamisesta kuin hälytyslaitteiden käytöstä.
6. Turvavyötä tulee käyttää kaikissa tilanteissa, koskee kaikkia ajoneuvossa olevia
 - a. Paareilla kuljetettavalla potilaalla tulee käyttää kaikkia saatavilla olevia turvavyöitä mukaan lukien olkavyöt, potilaan tilan ja hoitamisen sallimissa rajoissa.
 - b. Lapsipotilas suositellaan kuljetettavan turvakaukalossa, turvaistuimessa tai muussa paareihin käytettävässä lapsipotilaille tarkoitettussa turvalaitteessa.
 - c. Hoitovälineet, reput ja muut tavarat tulee olla kiinnitettynä asianmukaisesti ajon aikana
7. Kuljettajan tulee keskittyä ainoastaan ajoneuvon kuljettamiseen.
 - a. Jos hoitaja on käytettävissä, niin kuljettaja ei käytä ajon aikana viestivälineitä, kenttäjohtojärjestelmää eikä navigointilaitteita.
 - b. **Henkilökohtaisen puhelimen käyttö on kielletty kuljettajalta ajon aikana.**
 - c. Kuljettajan ja hoitajan yhteistyötä suositellaan liikennetilanteissa, jolloin hoitaja tarkkailee kommunikoiden kuljettajan kanssa liikennettä hälytysajon aikana sekä avustaa kuljettajaa ahtaissa ja haastavissa ajoneuvon käsittelytilanteissa.
 - d. Hoitajan on huomautettava kuljettajalle, jos ajo on epämurkavaa, turvatonta tai nopeus on tilanteeseen nähden liian kova.

8. Potilaskuljetus suoritetaan hälytysajona tarvittaessa riskinarvioon perustuen, kokonaistilanne, liikenneolosuhteet ja potilaan hoidollinen tila sekä potilaan toiveet huomioiden, turvallisuus sekä turvallisuudentunne säilyttäen.
9. Hälytysajo ei tarkoita aina liikennesäännöistä poikkeamista. Hälytysajoa voi ajaa normaalinopeutta, jolloin hälytyslaitteiden käyttö saattaa sujuvoittaa etenemistä esim. taajamassa.
10. Ensihoitotehtävillä ajettava suositeltu suurin nopeus
 - a. Ei koskaan yli 40km/h yli tiekohtaisen rajoituksen
 - b. Ei koskaan yli 140km/h
 - c. teho/lasten siirroissa ei lähtökohtaisesti ylitetä tiekohtaista nopeusrajoitusta
11. Ajaminen tulee olla aina ammatillista ja muita tienkäyttäjiä kunnioittavaa
 - a. huomioitava **liikennetilanteissa, pysäköinnissä sekä muulloinkin kuin hälytystehtävillä.**
 - b. Kuljettajan taitojen ja kykyjen tulee olla tehtävän edellyttämällä tasolla.

Laadun- ja turvallisuudenseuranta

Kenttäjohtajilla on mahdollisuus valvoa hälytysajoa teknisiä apuvälineitä käyttäen ja kenttäjohtajat antavat tarvittaessa rakentavaa palautetta ensihoidon yksikölle.

Mikäli ensihoitaja huomaa parinsa ajamisessa huomautettavaa, keskustelkaa kehittävästi parin kanssa ajosuorituksen parantamisesta. Tarvittaessa olkaa yhteydessä lähiesimieheenne.

Jokaisen hälytysajoa suorittavan henkilön on tutustuttava myös mahdollisiin alueellisiin ohjeisiin. Tämä ohje toimii yleisohjeena koko ERVA-alueella.

Laskutusosoite

POHJOIS-SAVON
SAIRAANHOITOPIIIRIN KY
PL 3036
70090 MONETRA

Posti- ja käyntiosoite

PUIJON SAIRAALA
KAARISAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Puijonlaaksontie 2
Kuopio

SÄDESAIRAALA
PL 100
70029 KYS
Kelkkailijantie 7
Kuopio

ALAVAN SAIRAALA
PL 200
70029 KYS
Kaartokatu 9
Kuopio

JULKULAN SAIRAALA
PL 300
70029 KYS
Puijonsarventie 60
Kuopio

KUOPIO
PSYKIATRIAN KESKUS
PL 400
70029 KYS
Viestikatu 1-3
Kuopio

Vaihde (017) 173 311
etunimi.sukunimi@kuh.fi
Y-tunnus 0171495-3